#GOEDINERFGOED

Archeologienota Gent – Begijnhof OLV Ter Hoyen

Wegenis A

Deel 3: programma van maatregelen

Davy Herremans

Goed in erfgoed
Adolf Baeyensstraat 134G
9040 Sint-Amandsberg
www.goedinerfgoed.be

Projectcode – 2017H305

Colofon
Projectcode 2017H305
Archeologienota Gent – Begijnhof OLV Ter Hoyen, Wegenis A

Opdrachtgever
Begijnhof O.-L.-Vrouw Ter Hoyen vzw
Lange Violettestraat 205, 9000 Gent

Uitvoerder
Goed in erfgoed Comm. V.
Adolf Baeyensstraat 134G
9040 Sint-Amandsberg
BTW BE 0669.484.003

© 2017 – Goed in erfgoed Comm. V.
Niets uit deze publicatie mag vermenigvuldigd worden, opgeslagen in geautomatiseerde gegevensbestanden en/of openbaar gemaakt worden onder enige vorm of wijze ook (digitaal, mechanisch, door fotokopie) zonder toestemming van Goed in erfgoed Comm. V.

Inhoud

Programma van maatregelen 4
1. Beschrijvend gedeelte 4
1.1. Administratieve gegevens 4
1.2. Aanleiding vooronderzoek 4
2. Gemotiveerd advies 5
2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek 5
2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site 5
2.3 Impactbepaling van de geplande werken 5
2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering 6
3. Programma van Maatregelen 6

Programma van maatregelen

1. Beschrijvend gedeelte

1.1. Administratieve gegevens

- Initiatiefnemer: Begijnhof O.-L.-Vrouw Ter Hoyen vzw, Lange Violettestraat 205, 9000 Gent
- Projectcode bureauonderzoek: 2017H305
- Sitecode: GE-BE-2017
- Nummer van het wettelijk depot of buitenlands equivalent hiervan: nvt
- Erkende archeoloog: Herremans Davy - OE/ERK/Archeoloog/2017/00166
- Locatie projectgebied: Lange Violettestraat 205, 9000 Gent
- Bounding Box: xMin,yMin 3.73517,51.0463 : xMax,yMax 3.73657,51.047
- Oppervlakte percelen: +/-6175 m²
- Oppervlakte percelen: wegenis: +/- 730 m², binnenplein: +/-6175 m²
- Kadaster: deels geen nummer (wegenis), deels Gent, 4de afdeling, sectie D, 2378 (binnenplein)
- Thesauri Inventaris Onroerend Erfgoed: Bureauonderzoek
- Onderdeel archeologische zone: ja
- Verstoorde zones: Er situeren zich verstoorde zones binnen het projectgebied. Er is geen aanduiding van gekarteerde zones waar geen archeologie meer te verwachten is.
- Topografische kaart: figuur 1
- Kadasterkaart: figuur 2
- Overzichtsplan archeologische zones versus gebieden waar geen archeologie wordt verwacht: figuur 3

1.2. Aanleiding vooronderzoek

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

1.3 Resultaten bureauonderzoek

Zie deel 2, Verslag van Resultaten

2. Gemotiveerd advies

2.1 volledigheid van het uitgevoerde onderzoek

De voorgelegde archeologienota betreft de neerslag van een archeologisch vooronderzoek op basis van bureauonderzoek. Elk vooronderzoek op het terrein met of zonder ingreep op de bodem was niet mogelijk omwille van de huidige bebouwing en het actuele landgebruik (zie Verslag van Resultaten). De archeologienota op basis van bureauonderzoek wordt beschouwd als volledig. De bestaande archeologische en historische bronnen leveren voldoende informatie om een afdoende inschatting te maken van het potentieel tot archeologische kennisvermeerdering.

2.2 aanwezigheid en waardering van een archeologische site

Het assessment gebaseerd op een combinatie van landschappelijke, archeologische en historisch-cartografische data wijst op een matig archeologische potentieel van het projectgebied. De projectzone bevindt zich binnen de muren van de historische site het Klein Begijnhof van Gent. Mogelijk zijn er ondergronds resten bewaard van het middeleeuwse of vroegmoderne begijnhof. Wel moeten we er rekening mee houden dat de wegenis sinds de stichting van het begijnhof in de 13de eeuw vrijwel ongewijzigd is gebleven, en dat de kans op archeologische sporen hierdoor wordt verkleind. De kans op sporen van menselijke aanwezigheid voor de inname van de terreinen door de begijnen is eerder klein. Het terrein betreft immers relatief nat en drassige gronden in het alluvium van de Schelde. Terreinen die vooral in gebruik waren als meersen en graas-/hooiland.

De bewaringstoestand van eventueel archeologisch erfgoed in het projectgebied is niet goed. We kunnen ervan uitgaan dat de 20ste eeuwse rioleringswerkingen en de herhaaldelijk heraanleg van de weg die hiermee gepaard ging, hun impact gehad op eventueel aanwezig archeologisch erfgoed.

2.3 Impactbepaling van de geplande werken

Concreet zijn volgende werken met impact op de bodem gepland: (i) de heraanleg van de bestrating bestaande uit keien op een zandbed, op een fundering van mager beton. Totale opbouw 0,40 m; (ii) de aanleg van grindfilters: bij de delen met eenzijdige afwatering centraal in het weglichaam met een regelmaat van elke 2 m. Bij de delen met tweezijdige afwatering, aan beide zijden van de straat met regelmaat van elke twee meter. De grindfilter bestaat uit geotextiel (0,35x0,35 m) en een cementbuis diameter 0,15 m gevuld met rolgrind. De buis

rijkt tot op -0,25 m diepte, gemeten van de bovengrens van de betonfundering van de weg; (iii) de aanleg van riolering onder het nieuwe wegdek. De diepte van de riolering wordt bepaald bij uitvoer, de diameter van de buizen is 0,2/0,25/0,3 m; (iv) de aanleg van 6 inspectieputten centraal in het weglichaam. De doorsnede van de putten is 1 m² en diepgang maximaal -2.5 m mvh; (v) de aanleg van een waterafvoer langs de wegenis. De diepte van de waterafvoer wordt bepaald bij uitvoer. Gerekend mag worden op sleuven van +/- 1,8 m breed.; (vi) de aanleg van 6 straatkolken van +/- 0,65 x 0,34 m doorsnede en een diepgang van +/- 0,70 m; (vii) de aanleg van 8 straatlantaarns. De impact op eventueel archeologisch erfgoed van deze werken is beperkt, gezien de werken zich situeren binnen het gabarit van reeds aanwezige wegbedding, riolering en waterafvoer. We mogen ervan uitgaan dat de impact van de geplande werken niet groter is dan die van de historische verstoring.

2.4 Potentieel tot kennisvermeerdering

Het projectgebied is historisch interessant en in ideale bewaringsomstandigheden bestaat er een matige kans op informatie die het mogelijk maakt de bouwchronologie van het Begijnhof OLV Ter Hoyen te verfijnen of een bijdrage te leveren tot de studie van de inrichting, architectuur en materiële cultuur van begijnhoven in Vlaanderen tijdens de middeleeuwen en vroegmoderne tijd. De kans is echter kleiner dan in de zones van de conventen, begijnhuisjes of andere open ruimten: historisch kaartmateriaal toont aan dat het projectgebied sinds de 13de eeuw in gebruik is al weg en geen ander gebruik heeft gekend. Dit beperkt de kans op sporen die nuttige kenniswinst kunnen opleveren. Daarenboven is de bewaringstoestand niet ideaal tot slecht door de aanwezigheid van de bestaande riolering en afwatering, en de herhaaldelijke historische renovatie van het wegdek.

3. Programma van Maatregelen

Bovenstaand gemotiveerd advies gaat er vanuit dat het potentieel tot kennisvermeerdering laag is en dat daardoor verder archeologisch onderzoek kosten-baten niet aangewezen lijkt. Er dient dus geen programma van maatregelen te worden opgesteld.

Wel wijzen we via deze archeologienota de bouwheer op meldingsplicht bij toevalsvondsten volgens artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.